

Ermenistan 1988-94-cü illərdə deportasiya, işğalçılıq siyasəti yürüdərək Azərbaycanın 20 faiz ərazisini zəbt edib, 1 milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünü çevirib. Ermənistanın bu addımlara son qoymasına, işğal altında saxlanılan ərazilərin qeyd-şərtsiz azad etməsinə dair BMT Təhlükəsizlik Şurası o dövrdə 4 qətnamə qəbul edib. Əfsuslar olsun ki, 28 il ərzində rəsmi İrəvan bu tələbləri yerinə yetirməyib. Əksinə, cəbhəyanı ərazilərdə dəfələrlə atəşkəsi pozub, müxtəlif hərbi tərribatlar törədib, hətta dinc əhalini hədəfə alıb, azyaşlı uşaqları qətlə yetirib.

DAHA ÇOX QARŞILIQLI ƏLAQƏYƏ EHTİYAC YARANIR

28 il ərzində nə BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvü olan 5 dövlət, nə də ATƏT-in Minsk Qrupunun 3 həmsədr ölkəsi bu davranışlarına görə Ermənistanı hər hansı təzyiç göstərib. Nəticədə Azərbaycan təkbaşına, öz hərbi gücünə arxalanaaraq cəmi 44 gün ərzində Ermənistan ordusunu məğlubiyətə uğradıb, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin tələblərini yerinə yetirib, işğal altında saxlanılan əraziləri azad edib. Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin avqustun 24-də BMT-nin ölkəmizdə yeni təyin olunmuş rezident əlaqələndiricisi xanım Vladanka Andreyevanı qəbul edərkən söylədiyi kimi, hazırda müharibə bitib, münafişə həll olunub, Azərbaycan artıq gələcəyə baxır, əsas narahatlığımız dağıdılmış, tamamilə viran qoyulmuş ərazilərin bərpasıdır. Rəsmi Bakı BMT ilə humanitar vəziyyətlə bağlı məsələlərdə, o cümlədən işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasına dair planlarla bağlı gələcək əməkdaşlığa ümid edir. Təbii ki, bu çərçivədə BMT institutları, xüsusən də UNESCO ilə daha çox qarşılıqlı əlaqəyə ehtiyac yaranır.

UNESCO BÖLGƏYƏ SƏFƏRƏ DƏVƏT EDİLİB

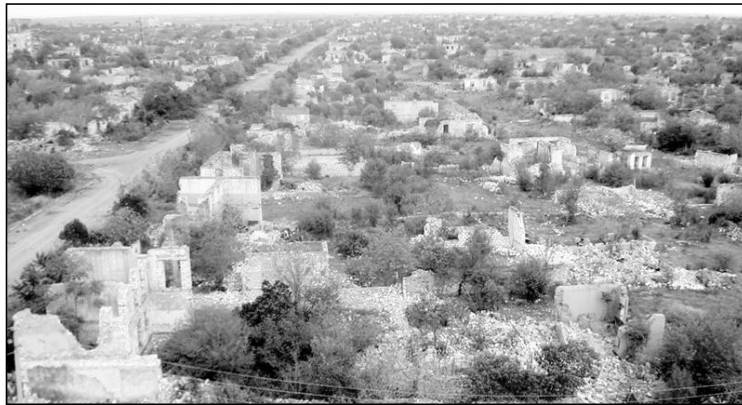
Təəssüf doğuran haldır ki, BMT 28 illik Dağlıq Qarabağ probleminin ədalətli həllinə nail ola bilmədiyi, işğala seyrçi qaldığı kimi, onun elm, təhsil və mədəniyyət üzrə ixtisaslaşmış institutu UNESCO da Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazilərində maddi-mədəniyyət abidələrinin, yaşayış məskənlərinin dağıdılmasına biganə qalıb. Ötən illər ərzində ATƏT-in Minsk qrupu işğal olunmuş ərazilərə iki faktaraşdırıcı missiya göndərsə də, UNESCO tərəfindən oxşar addımlar atılmayıb. 30 ilə yaxın bir müddətdə UNESCO-dan gözləntilərimiz özünü doğrultmayıb. Azərbaycan hələ işğal dövründə UNESCO-nu bölgəyə dəvət edib. Bu qurumdan tarixi abidələrimiz

28 illik biganəlik

Politoloqun fikrincə, UNESCO-da Azərbaycanla bağlı hər hansı müsbət addımın atılmasına Fransa mane olur

erməni təcavüzkarları tərəfindən dəymiş ziyanı gəlib yerində görmək xahiş olunsada, UNESCO bundan imtina edib, siyasi məsələlərə qarışmadığını əsas gətirib. Düzdür, Vətən müharibəsi Azərbaycanın qələbəsi ilə bitdikdən sonra UNESCO bölgəyə səfər etmək niyyətini ortaya qoyub, bununla bağlı missiya da yaradıb. Lakin işğalçı Ermənistanın etirazını nəzərə alan UNESCO bu dəfə də ümidləri doğrultmayıb. Bununla da, sözügedən qurum ikili tərəddüd, ikili yanaşma ortaya qoyub, öz

öhdəliklərini hansısa maraqlar naminə növbəti dəfə yerinə yetirməyib.

AZƏRBAYCANA YÖNƏLİK MÜNASİBƏTDƏ NEQATİV ÇALARLAR

Mövzu ilə bağlı fikirlərini "Kaspi" qəzetinə bölüşən politoloq Nəzakət Məmmədova bildirib ki, beynəlxalq təşkilatlarla yorulmadan, sistemli şəkildə işləmək lazımdır. O, son dövrlər ABŞ və Fransanın Azərbaycanda

can əleyhinə sərgilədiyi mövqeyin səbəbini belə izah edib: "Qərbyönlü bütün beynəlxalq təşkilatlar vahid sistem təşkil edir, sadəcə dillə izah etsək, birbirlərinin ağızına baxırlar. 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli razılaşmanın imzalanması, bölgəyə rusiyalı sülhməramlıların gəlməsi, münafişənin həlli ilə bağlı şərtlərin Kremlə razılaşdırılması ATƏT-in Minsk qrupunun iki həmsədr dövlətini proseslərdən kənar saxlayıb. Məhz buna görə də, son dövrlər ABŞ və Fransanın Azərbaycana yönəlmiş münasibətində neqativ çalarlar özünü büruzə verir. UNESCO-nun Azərbaycana qarşı münasibətində ABŞ-in hər hansı rolunun olmadığı qənaətinə gəlməyə. ABŞ-in UNESCO ilə hər hansı əlaqəsi yoxdur. ABŞ hələ 2017-ci ildə təşkilatdan çıxmaq məsələsini qaldırırsa da, bunu quruma yeni baş katib seçilənədək təxirə salmayıb qərara almışdı. Fransa və ABŞ prezidentləri arasında 2017-ci ilin sentyabrında BMT Baş Assam-

FRANSANIN TƏSİRİ

Politoloq deyib ki, ABŞ-dən fərqli olaraq, Fransanın UNESCO-da güclü mövqeləri, bu quruma təsiri, həmçinin lobbiçilik fəaliyyəti var: "UNESCO-nun baş direktoru Odri Azulay fransalıdır. Böyük ehtimalla, Vətən müharibəsindən sonra UNESCO-nun bölgəyə səfər etmək niyyətini ortaya qoyması, hətta bu məqsədlə missiya yaratması, lakin indiyə qədər bu istiqamətdə hər hansı addım atmamağı da Fransanın sözügedən təşkilata təsiri ilə əlaqədardır. Fransada ermənilər böyük gücə malikdirlər. Fransa dövləti həm ermənilərin bu ölkədəki mövqeyinə görə, həm də ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri olaraq özünün proseslərdən kənar qaldığı üçün Azərbaycana qarşı belə münasibət sərgiləyir. Fransa Azərbaycana neqativ münasibətini ortaya qoyur, prezident Emmanuel Makron səviyyəsində müxtəlif fikirlər səsləndirilir. Rəsmi Paris bununla da kifayətlənmir, təsir imkanı olan beynəlxalq təşkilatlarda, o cümlədən UNESCO-da Azərbaycan əleyhinə siyasət yeritməyə cəhd edir. Fransa arzulamır ki, UNESCO səviyyəsində Azərbaycanla bağlı hər hansı müsbət iş görülsün. Xatırladım ki, Ermənistan istər 44 günlük Vətən müharibəsinin gedişində, istərsə də ondan sonra Fransanın proseslərə cəlb etməyə çalışıb. Hızırda Fransa bütün Ermənistanı idarə edən güclərdən birinə çevrilib. Nikol Paşinyanı hakimiyyətə həm də Fransa, bu ölkədəki erməni diasporu gətirib. Yüz illər boyu ermənilər Fransanın dövlətində üstün mövqelərə sahib olublar".

Rufik İSMAYILOV

